

Rozmanitost alejí

Jaký druh stromů se nejčastěji vysazoval na hrázích rybníků?

- a) topol
- b) vrba
- c) dub

Název „alej“ je odvozen od francouzského: aller - jít, od toho pak allée – cesta. V češtině se pro jednu řadu stromů používá výraz „stromořadí“.

Jsou-li řady stromů dvě či více, mluvíme o aleji. Každá alej je jiná – každý druh stromů má svůj charakteristický vzhled, korunu, každý jinak propouští a rozptyluje světlo, vytváří specifickou atmosféru a každý jinak působí v krajině. V České republice najdeme asi nejvíce alejí ovocných, časté jsou i lipové či dubové.

foto: Karel Jakubec
Topolová alej na cestě k Rychnovu na Vysočině.

Aleje topolů

Vysazování topolů se k nám dostalo z Francie. Topol byl stromem francouzské revoluce, podle slovní podobnosti *peuple* – národ, lid, *peuplier* – topol. S oblibou vysazované vysoké topoly vlašské však mají velkou nevýhodu – křehnutí dřeva již v poměrně mladém věku.

foto: Milan Slavínger
Dubová alej na hrázi rybníka u Třeště na Vysočině.

Dubová stromořadí

Mnoho starobylých alejí dubů najdeme na hrázích rybníků. Zdravé a hluboce kořenicí stromy mají význačnou hodnotu pro tvorbu krajiny a silně esteticky působí.

Jsou-li ve vhodných rozestupech, upevňují hráz a stínem chrání její povrch před vysycháním.

Bukové aleje

Štíhlé vysoké buky bývají sázeny do alejí díky svému elegantnímu vzhledu. Za vhodných podmínek dosahují stáří i 400 nebo 500 let. Buk velmi dobře odolává silným větrům díky značně vyvinutému srdčitému kořenovému systému.

foto: Jan Hendrych
Buková alej ve Zlenicích v okrese Benešov

Jírovcové aleje

Do střední Evropy přivezl jírovec maďal roku 1576 Clusius ze zahrad tureckého sultána v Konstantinopoli. Jírovce u nás od roku 1993 masově napadá klíněnka jírovcová, která poškozují listy. I když napadené stromy vypadají jako suché, není to důvodem ke kácení.

foto: Ivo Kušta
Jírovcová alej u Horní Cerekve, okres Pelhřimov.

Aleje ve městech

Zatímco od středověku byla městská zeleň výhradně v soukromých zahradách, s nástupem průmyslové revoluce se stává náplní veřejných prostranství. Dnes platí, že čím více zeleně, tím dražší jsou v příslušné části města nemovitosti.

foto: commons.wikimedia.org
Avenue des Champs-Élysées je neprestížnější ulicí v Paříži a jednou z nejznámějších na světě, čemuž odpovídá i nájemné, které je třetí nejvyšší na světě. K bulváru už od jeho založení neodmyslitelně patří aleje.

foto: commons.wikimedia.org
Unter der Linden (Pod Lipami) je jednou z nejznámějších a nejstarších ulic v Berlíně. Už v polovině 17. Století zde nechal pruský král Fridrich Vilém I. vysadit tisíc lip a tisíc ořešáků. Zatímco ořešáky postupem času vymřely, vysazené lípy rostly dál a daly ulici jméno.

Alej národů – nejdelší stinná cyklostezka v Evropě

Na počátku bylo 130 javorů a švestek. Na konci by měla vést z Polska do Rakouska 700 kilometrů dlouhá Alej národů se 100 tisíci stromy. Pakliže se podaří sehnat každý rok půl milionu korun, vznikne za 80 let.

Za nápadem vysázet nejdelší evropské stromořadí podél cyklotrasy stojí Nadace Partnerství. Na výsadbách se od listopadu 2005 podílejí města a vesnice, jednotlivci i firmy. Kilometr aleje přijde na 50 až 70 tisíc.

foto: <http://www.nadacepartnerstvi.cz>
Prvních sto třicet stromů zapustilo kořeny ve Velké Bystřici Olomouce. Při výsadbě pomáhaly i děti.